

Lagen om yrkesutbildning L 531/2017

118 §

Personal

Varje sådan läroanstalt och varje sådant verksamhetsställe som en utbildningsanordnare har där det ordnas utbildning eller examina som avses i denna lag ska ha en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten och som uppfyller de behörighetsvillkor som gäller för en rektor. Utbildningsanordnaren kan dock besluta att flera verksamhetsställen har en gemensam rektor eller föreståndare som svarar för verksamheten. Tvåspråkiga läroanstalter ska för vardera språkgruppen ha en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten, eller en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten och som fullständigt behärskar läroanstaltens bägge undervisningsspråk. Vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om rektorer, gäller också andra föreståndare som svarar för verksamheten.

En utbildningsanordnare ska med beaktande av det sätt som utbildningen ordnas på ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timplärare och annan personal.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för rektor och lärare utfärdas genom förordning av statsrådet. Regionförvaltningsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att ge utbildning på något konstområde i enlighet med vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

142 §

Förordningar som förblir i kraft

Följande förordningar som har utfärdats med stöd av de upphävda lagarna förblir alltjämt i kraft:

- 1) förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998),

Förordning 986/1998

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning bestäms om behörighetsvillkoren för de rektorer och lärare som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (630/1998), lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998).

Varje utbildning som omfattas av en lag som nämns i 1 mom. betraktas i denna förordning som en egen utbildningsform. Förskoleundervisning om vilken bestäms i lagen om grundläggande utbildning betraktas dock som en egen utbildningsform.

Behörig som rektor med ansvar för sådan utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning är utan hinder av 1 mom. 1 punkten även den som har sådan lämplig yrkeshögskoleexamen som avses i 13 § 1 mom. 1 punkten.

Behörig som rektor för en läroanstalt som ordnar sådan utbildning som avses i lagen om grundläggande konstundervisning är även den som har högre högskoleexamen inom branschen och tillräcklig kännedom om undervisningsförvaltning. Behörig som rektor för en skola som är verksam i ett skolhem, för ett idrottsutbildningscenter eller ett sommaruniversitet är även den som har högre högskoleexamen och tillräcklig kännedom om undervisningsförvaltning.

Behörig som rektor för en läroanstalt som ger sådan förberedande utbildning för en yrkesexamen och specialyrkesexamen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning samt för en läroanstalt som ger annan yrkesinriktad tilläggsutbildning är även den som har lämplig högskoleexamen, tillräcklig arbetserfarenhet inom branschen och har avlagt sådan examen eller slutfört sådana studier som nämns i 1 mom. 4 punkten, eller har på annat sätt erhållen tillräcklig kännedom om undervisningsförvaltning.

2 kap
Rektor

2 §

Behörighet för rektor

Behörig som rektor är den som har

- 1) högre högskoleexamen,
- 2) sådan behörighet som lärare för utbildningsformen i fråga som föreskrivs i denna förordning,
- 3) tillräcklig arbetserfarenhet av läraruppgifter, samt
- 4) examen i undervisningsförvaltning enligt av utbildningsstyrelsen godkända grunder, slutfört studier i undervisningsförvaltning omfattande minst 25 studiepoäng eller minst 15 studieveckor som ordnas vid ett universitet eller har på annat sätt inhämtad tillräcklig kännedom om undervisningsförvaltning. ([3.11.2005/865](#))

Om det i samma läroanstalt ordnas utbildning som hänför sig till flera olika utbildningsformer eller om rektor svarar för verksamheten i två eller flera läroanstalter där det ordnas utbildning som hänför sig till olika utbildningsformer, skall rektor ha den lärarbehörighet som avses i 1 mom. 2 punkten för någon av dem.

Behörig som rektor med ansvar för sådan utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning är med avvikelse från 1 mom. 3 punkten den som har tillräcklig arbetserfarenhet av både läraruppgifter och andra uppgifter inom undervisningssektorn. ([28.12.2017/1150](#))

3 §

Språkkunskaper

Rektor skall fullständigt behärska läroanstaltens undervisningsspråk. Fullständigt behärskande av undervisningsspråket skall visas med ett betyg från ett universitet eller en högskola eller genom att avlägga en språkexamen som visar fullständigt behärskande av språket enligt vad som särskilt bestäms om detta.

En rektor som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, lagen om fritt bildningsarbete och lagen om grundläggande konstundervisning skall behärska läroanstaltens undervisningsspråk.

5 kap Yrkesutbildning

13 § [\(28.12.2017/1150\)](#)

Behörighet för lärare i yrkesinriktade examensdelar

Behörig att ge undervisning i yrkesinriktade examensdelar är den som

- 1) har avlagt en högskoleexamen som är lämplig för den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt,
- 2) har slutfört pedagogiska studier för lärare i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller 35 studieveckor,
- 3) har minst tre års praktisk arbetserfarenhet i uppgifter som närmast motsvarar innehållet i undervisningsuppgiften och
- 4) innehar behörighetsbrev eller certifikat, om verksamhet i uppgifter inom branschen förutsätter behörighetsbrev eller certifikat.

Avvikelse kan göras från det krav på lämplig högskoleexamen som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten, om sådan lämplig högskoleexamen som förutsätts för den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt inte finns i högskoleexamenssystemet eller om den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt kräver en särskilt stor eller specialiserad praktisk yrkesskicklighet. Läraren ska då ha sådan specialyrkesexamen som lämpar sig för den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt, eller om en lämplig specialyrkesexamen inte ingår i examensstrukturen, annan lämplig examen eller utbildning, pedagogiska studier för lärare enligt 1 mom. 2 punkten och minst fem års praktisk arbetserfarenhet i uppgifter som närmast motsvarar innehållet i den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt.

13 a § [\(28.12.2017/1150\)](#)

Behörighet för lärare i yrkesinriktade examensdelar i vissa examina inom social- och hälsovården

Behörig att ge undervisning i yrkesinriktade examensdelar inom grundexamen i tandteknik, grundexamen inom läkemedelsbranschen, grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen, grundexamen i instrumentvård, yrkesexamen för massör, yrkesexamen i massage, yrkesexamen i fotvård, yrkesexamen inom omsorgsarbete för utvecklingsstörda, yrkesexamen i gipsning, yrkesexamen i mentalhälsoarbete och missbrukarvård, yrkesexamen för obduktionspreparator, yrkesexamen i arbete bland missbrukare, yrkesexamen inom hälsovårdsbranschen, yrkesexamen för instrumentskötare, specialyrkesexamen för massör, specialyrkesexamen i massage, specialyrkesexamen i immobilisationsvård, specialyrkesexamen inom omsorgsarbete för utvecklingsstörda, specialyrkesexamen för gipsningsmästare, specialyrkesexamen i rehabiliterings-, stöd- och handledningstjänster, specialyrkesexamen i mentalhälsoarbete och missbrukarvård, specialyrkesexamen i arbetslivsträning, specialyrkesexamen i äldreomsorg och specialyrkesexamen för instrumentskötare är med avvikelse från 13 § den som

- 1) har avlagt lämplig högre högskoleexamen, slutfört pedagogiska studier för lärare i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller 35 studieveckor och som har tre års praktisk arbetserfarenhet i uppgifter som närmast motsvarar innehållet i undervisningsuppgiften, eller
- 2) har avlagt lämplig yrkeshögskoleexamen, slutfört pedagogiska studier för lärare i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller 35 studieveckor och som har minst fem års praktisk arbetserfarenhet i sådana uppgifter inom social- och hälsovården som motsvarar

högskoleexamen.

För verksamhet som lärare i fråga om examina enligt 1 mom. krävs därtill att den som ger undervisning har rätt att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården och socialvården som legitimerad yrkesutbildad person, om verksamhet i uppgifter inom branschen förutsätter legitimation.

13 b § ([28.12.2017/1150](#))

Behörighet för lärare i yrkesinriktade examensdelar inom grundexamina i dans och inom cirkusbranschen

Behörig att ge undervisning i yrkesinriktade examensdelar inom grundexamina i dans och inom cirkusbranschen är trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. den som

- 1) har avlagt en högskoleexamen som är lämplig för den undervisningsuppgift som utbildningsanordnaren bestämt eller som har slutfört lämpliga studier som omfattar minst tre år,
- 2) har slutfört pedagogiska studier för lärare i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller 35 studieveckor, och
- 3) som har konstnärliga eller andra yrkesmässiga meriter inom branschen.

13 c § ([28.12.2017/1150](#))

Behörighet för lärare som ger övrig yrkesutbildning

Behörig att ge sådan utbildning enligt 8 § i lagen om yrkesutbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen är trots vad som föreskrivs i 13 § av särskilda skäl även den som har avlagt specialyrkesexamen inom branschen eller som annars förvärvat en god yrkesskicklighet genom utbildning eller arbetserfarenhet.

13 d § ([28.12.2017/1150](#))

Rätt att ge undervisning i yrkesinriktade examensdelar utan pedagogiska studier

Rätt att ge undervisning i yrkesinriktade examensdelar har, trots vad som föreskrivs om pedagogiska studier för lärare i 13-13 b §, även den som har anställts som lärare på villkor att han eller hon inom tre år från det att anställningsförhållandet inleddes slutför de pedagogiska studier för lärare som avses i de nämnda bestämmelserna.

13 e § ([28.12.2017/1150](#))

Behörighet för lärare som ger handledande utbildning

Behörig att ge sådan utbildning som handleder för yrkesutbildning som avses i 7 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning är den som har behörighet för lärare i yrkesinriktade eller gemensamma examensdelar enligt denna förordning. Om ifrågavarande utbildning ordnas som särskilt krävande stöd är den som har behörighet enligt 16 § för lärare som ger krävande särskilt stöd behörig att ge denna utbildning.

Behörig att ge sådan utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv som avses i 7 § 3 mom. i lagen om yrkesutbildning är den som har behörighet enligt 16 § för lärare som ger krävande särskilt stöd.

14 § ([28.12.2017/1150](#))

Behörighet för lärare i gemensamma examensdelar

Behörig att ge undervisning inom sådana delområden för gemensamma examensdelar som anges i 2 § i statsrådets förordning om yrkesutbildning ([673/2017](#)) är den som har avlagt en högre högskoleexamen som i fråga om ett av de delområden som undervisas innefattar studier i en omfattning av minst 120 studiepoäng eller 55 studieveckor eller motsvarande studier och i fråga om de övriga delområden som undervisas innefattar studier i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller minst 35 studieveckor eller motsvarande studier, eller den som har avlagt diplomingenjörsexamen i ett lämpligt utbildningsprogram.

Behörig att ge undervisning inom delområdena verksamhet i den digitala miljön, konst och kreativt uttryck, att verka i samhället och som medborgare, att verka i arbetslivet, färdigheter i

studie- och karriärplanering samt företagsamhet och företagarinriktad verksamhet, är med avvikelse från 1 mom. den som har avlagt en lämplig högskoleexamen.

Utöver det som föreskrivs i 1 och 2 mom. förutsätts personen ha slutfört pedagogiska studier för lärare i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller minst 35 studieveckor.

15 §

Behörighet för studiehandledare

Behörig att ge studiehandledning är den som

1) har behörighet för lärare i yrkesinriktade eller gemensamma examensdelar enligt denna förordning samt har slutfört studier för studiehandledare i en omfattning av 60 studiepoäng eller 35 studieveckor vid en yrkespedagogisk lärarhögskola eller ett universitet eller har slutfört studier i en omfattning av minst 60 studiepoäng enligt 19 § 1 mom. 4 punkten i statsrådets förordning om universitetsexamina, eller [\(28.12.2017/1150\)](#)

2) har den behörighet som föreskrivs i 11 §.

[\(3.11.2005/865\)](#)

Om ändamålsenliga arrangemang inom studiehandledningen kräver det kan även någon annan lärare som avses i detta kapitel utan hinder av 1 mom. ge studiehandledning som en del av hans eller hennes övriga undervisning.

16 § (28.12.2017/1150)

Behörighet för den som ger krävande särskilt stöd

Behörig att ge examensinriktad utbildning som ordnas som krävande särskilt stöd är den som har sådan behörighet för lärare i yrkesinriktade eller gemensamma examensdelar som föreskrivs i denna förordning och som har slutfört studier för speciallärare inom yrkesutbildningen i en omfattning av minst 60 studiepoäng eller minst 35 studieveckor eller som har slutfört sådana studier enligt 19 § 1 mom. 3 punkten i statsrådets förordning om universitetsexamina som ger yrkesfärdigheter för uppgifter inom specialundervisning.

Behörig att ge krävande särskilt stöd i samband med undervisning i gemensamma examensdelar är, trots vad som föreskrivs i 14 § 1 mom. 1 punkten, även den som har avlagt lämplig högre högskoleexamen och som har slutfört de studier för speciallärare som anges i 1 mom.

Om ändamålsenliga arrangemang inom krävande särskilt stöd kräver det kan krävande särskilt stöd trots vad som föreskrivs i 1 mom. ges även av någon annan lärare som avses i detta kapitel som en del av hans eller hennes övriga undervisning.

17 § (18.12.2003/1133)

Språkkunskaper inom yrkesutbildningen

Inom yrkesutbildningen skall lärarna behärska det språk som används i undervisningen.

Lärare som meddelar undervisning i modersmålet skall ha utmärkt förmåga att använda detta språk i tal och skrift.